

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

RAZRED 3 (3)

IZDAN 1 OKTOBRA 1940

PATENTNI SPIS ŠT. 16157

Kuna Josef, Praha - Střešovice, Češko - moravski protektorat.

Prekrivalni trak za pokrita potezna zapirala in postopek za njih izdelavo ob uporabi prekrivalnega traku.

Prijava z dne 28. aprila 1939.

Velja od 1. januarja 1940.

Naznačena prvenstvena pravica z dne 9. septembra 1938. (Č. S. R.)

Izum se nanaša na potezna zapirala one vrste, pri katerih se členi poteznega zapirala pokrijejo s pomočjo prekrivalnega traku, ki je luknjičast po načinu ažurja. Pri znanih poteznih zapiralih te vrste se je dobil na ažurasto luknjičastem traku prekrivalni rob s tem, da se je ažurirani trak na eni ali na obeh straneh ažurja prepognil in se je guba sešila. S tem pa je nastal ojačen prekrivalni rob, ki je po eni strani tvoril vzdolž poteznega zapirala zvišen svitek in se je hitro obrabil vsled drsnika, po drugi strani pa se ojačeni prekrivalni rob ni mogel zadosti plosko držati ob členih zapirala. Predlagano je bilo tudi, da naj se pri ažurastem prekrivalnem traku predvidijo na obeh straneh ažurja prosti zobci, ki segajo iz traku v odprtine ažurja. Tudi ti zobci se niso zadosti plosko prilegali na člene zapirala, marveč so se ukripli in jih je drsni zapirala hitro učinil. Tudi ti predlogi torej niso dovedli do uporabljivih zapiral, čeprav so zapirala komplicirana in je njih izdelovanje drago.

V smislu izuma se pri pokritem poteznem zapiralu istotako uporablja po načinu ažurja luknjičast prekrivalni trak, skozi katerega odprtine segajo členi zapirala; izum obstoja v tem, da se med odprtinami ažurastega traku nahajajoči se ažurni pasovi iz nitk priključujejo na prekrivalni pas v neki razdalji od enega izmed neprepognjenih notranjih robov delov traku, ki mejita na ažur. Najboljše je, da se celokupni trak z ažurnimi pasovi in preki-

valnim robom izdela kot ena celota s tkanjem ali na podoben način tako, da se dobiva izgotovljen v enem komadu.

Na ta način se dobi plosko in čvrsto se prilegajoč prekrivalni rob ali ustnice minimalne debeline, katere ne zoperstavlajo gibanju drsnika večjega odpora in torej niso izpostavljene hitrejši obrabi po drsniku zapirala.

Na načrtu je predloženih nekoliko izvedbenih oblik poteznega zapirala glasom izuma.

Sl. 1—7 kažejo prvo izvedbeno obliko zapirala po izumu, katera je najbolj praktična in najcenejša, ker na ta način izdelano zapiralo ne zahteva nobene naknadne obdelave, marveč prihaja iz stroja (zippavtomata ali polavtomata) že izgotovljeno in je samo treba pokrivajoči del traku zavihati navzgor okrog členov zapirala, da je potezno zapiralo izgotovljeno. Sl. 1 kaže izgotovljeno potezno zapiralo v pogledu, sl. 2 en del nosilnega in prekrivalnega traku za izdelavo poteznega zapirala, sl. 3 je prečni presek k temu po III-III iz sl. 2, sl. 4 kaže — v svrhu pojasnitve, kako se izdeluje potezno zapiralo — prepognjeni nosilni in prekrivalni trak z deloma prišitimi ojačevalnimi vrvicami in pričvrščenimi členi zapirala, sl. 5 in 6 sta pojasnjujoča prečna preseka k temu po V-V iz sl. 4, sl. 7 kaže podoben prečni presek skozi eno polovico izgotovljenega poteznega zapirala. Sl. 8 in 9 kažeta oba stranska pogleda k prečnemu preseku iz sl. 7.

Sl. 10 in 11 pojasnjujeta nadaljni način izdelave poteznega zapirala ob uporabi prekrivalnega traku po sl. 2 in 3, in sicer je sl. 10 stranski pogled in sl. 11 prečni preseki skozi eno polovico izgotovljenega poteznega zapirala po XI-XI iz sl. 10.

Sl. 12 in 13 kažeta nadaljno izvedbo oblike prekrivalnega traku po izumu, in sicer sl. 12 v pogledu in sl. 13 v prečnem preseku po XIII-XIII iz sl. 12, sl. 14 pa kaže prečni preseki skozi eno polovico poteznega zapirala, ki je izdelano ob uporabi tega prekrivalnega traku.

Pri prvi izvedbeni obliki glasom izuma, ki je predložena v sl. 1—9 se uporablja nosilni in prekrivalni trak, ki je izobličen na podoben način kot ažur. Bistvena razlika napram ažurju pa vendarle obstoja v tem, da je zveza med obema deloma 2, 3 traku, ki je tvorjena po pasovih 1 iz nitk, izobličena na tak način, da so omenjeni pasovi, ki vežejo oba dela 2, 3 traku, priključeni na enega izmed teh delov (v sl. 2, 3 na trak 2) v neki razdalji x od roba tega traku, kar znači, da trak, ki se smoteno izdeluje s tkanjem ali na podoben način, pride iz stroja izgotovljen kot ena celota, pri kateri so niti potke priključene na del 2 traku pri mestih 4, ki so oddaljena od roba traku za iznos x , ki se ravna po potrebi in velikosti proizvajane zapirala. Na ta način nastane luknjičast trak, katerega en rob 5 pokriva mesta 4, kjer se s pomočjo omenjenih pasov 1 priključuje na del 2 traku 2, 3. Ako naj se sedaj ob uporabi opisanega traku 1—5 izdelava zapiralo, se postopa na sledeči način: Trak glasom sl. 2 in 3 se prepogne okoli osi I-I za 180° , nakar se na gubo, ki je nastala s tem prepogibanjem, prišijeta nekoliko pod robom I-I (glej sl. 4) — oziraje se pri tem na velikost zapirala — dve nosilni vrvici 6, 7, in sicer na vsaki strani obdelovanega komada 3. Šiv je označen z oznako 8 (sl. 5). Nadaljna faza postopka izdelovanja obstoja v tem, da se ob uporabi običajnih elementov 9 in običajnega oroda naprešajo elementi 9 (sl. 4 in 5), in sicer po en element v po enem presledku 10 ažurja, kateri presledki so nastali pri izdelovanju traku. Nato se druga stran (2) traku 1—3 prepogne tako čez naprešane elemente 9 (sl. 6 in 7), da se pasovi 1 vležejo točno med elemente 9, in trak 2 se položi na trak 3 (sl. 7), pri čemer oni del 5 traku 2, ki sega za iznos x pred mesto 4 priključka pasov 1, brezhibno pokrije elemente 9 zapirala, ne da bi se moral uporabljati kakršenkoli šiv (sl. 8 in 9). Sedaj je samo še treba zvezati oba konca trakov 2, 3 n. pr. z lepljenjem, čeprav to ni neobhodno potrebno, ker se oba trakova 2, 3 zvežeta pri pričvrstitvi na oblačilo.

Pri predloženi izvedbeni obliki ažurnega traku obstoja vsak pas 1 ažurja iz ene same debele nitke; pasovi 1 pa morejo obstojati tudi iz več tankih nitk, kot je to predloženo v sl. 10, kjer so pasovi 1 tvorjeni iz po treh nitk.

Sl. 10 in 11 kažeta spremenjen način, pri katerem služi ažurni trak 1—3 samo kot prekrivalni trak; za elemente 9 zapirala se uporablja poseben, samostojen nosilec 11, n. pr. nosilna vrvica ali nosilni trak s pričvrščenimi elementi 9. Tako pripravljeni proizvod se potem vloži v trak 1—3 (sl. 10). Po tej vložitvi, pri kateri dosepe po en element 9 v po en presledki 10 (glej sl. 2), se del 3 prepogne nad del 2, kar je razvidno tudi iz sl. 11, nakar se oba dela medseboj na poljuben način zvežeta, n. pr. s šivom 12.

V naslednjem je opisana izvedbena oblika, pri kateri nastane — v nasprotju s prejšnjimi izvedbenimi oblikami, kjer se je izdelalo samo na zgornji strani pokrito potezno zapiralo, — na obeh straneh pokrito zapiralo. Izdelovanje tega zapirala je enako enostavno kot pri predloženi izvedbeni obliki in se razlikuje od izvedbene oblike, predložene v sl. 10 in 11, samo v izobličenju traku, kakršen je pokazan v sl. 12, in sicer je trak 1—3 izdelan popolnoma simetrično k podolžni osi II—II, tako da vsaka izmed strani 2—3 te izvedbene oblike (v sl. 12) pravzaprav predstavlja del 2 iz sl. 2, ki je simetrično položen napram osi II—II. Iznosi x prekrivanja imajo tu oziraje se na velikost zapirala isti smisel kot pri predloženi izvedbeni obliki. V na ta način izdelani trak (sl. 12) se vloži z naprešanimi elementi 9 opremljeni nosilec 11 (vrvica, trak) tako, da se blago delov 2, 3 traku pri mestih 27 privzdigne po elementih 9, ki vsled tega primejo na teh mestih na drugo stran traku 2, 3 (sl. 14). Nato se oba dela 2, 3 položita drug na drugega, tako da so elementi 9 na obeh straneh pokriti. Razume se, da se moreta oba prepognjena dela 2, 3 traku na poljuben način medseboj zvezati.

Kakor je razvidno iz navedenih izvedbenih oblik predmeta izuma, gre popolnoma za novo izdelovanje pokritih zapiral, katero se more doseči z enostavnimi tehničnimi sredstvi, pri čemer se dobi popoln, dopadljiv in cenen proizvod in pri čemer za izdelovanje tega proizvoda niso potrebne nikakšne posebne naprave. Odveč je pripomniti, da se morejo na ta način izdelovati tudi najfinejše vrste pokritih zapiral.

Patentni zahtevi:

1. Po načinu ažurja luknjičast prekrivalni trak za pokrita potezna zapirala, pri

katerih členi zapirala segajo skozi odprtine prekrivalnega traku, označen s tem, da se med odprtinami ažurastega traku nahajajoči se ažurni pasovi iz nitk priključujejo na prekrivalni pas v neki razdalji (x) od enega izmed vseskozi enoslojno (neprepognjeno) potekajočih robov traku, ki mejita na ažur.

2. Prekrivalni trak za pokrita potezna zapirala po zahtevu 1., označen s tem, da je pri traku, katerega pasovi so nanj priključeni na eni strani v neki razdalji od njegovega enoslojno potekajočega robu, ki meji na ažur, izobličen na drugi strani ažurja nosilni svitek za člene zapirala na tak način, da prekrivalni trak istočasno služi kot nosilni trak poteznega zapirala.

3. Postopek za izdelovanje pokritega poteznega zapirala ob uporabi prekrivalnega traku po zahtevu 1., označen s tem, da se nosilec, ki je že dokončno opremljen s členi poteznega zapirala, vloži in fiksira v ažurastem prekrivalnem traku, pri katerega pasovih iz nitk, ki tvorijo ažur, se nahaja na eni ali na obeh straneh ažurja neprekinjeno potekajoč, enoslojen prost rob traku.

4. Postopek za izdelovanje pokritega poteznega zapirala ob uporabi prekrivalnega traku po zahtevu 2., označen s tem, da se za časa pričvrstitve členov zapirala na nosilnem delu traku drži rob traku, ki (za iznos x) sega pred mesta priključka ažurnih pasov, spodaj in sicer tako, da leži med pasovi ažurja in nosečim delom traku, in da se ta rob po pričvrstitvi členov zapirala prepogne navzgor, tako da naprej segajoči rob tega dela traku pokrije člene zapirala od zgoraj.

5. Po načinu ažurja luknjičast prekrivalni trak za pokrita potezna zapirala po zahtevu 1., označen s tem, da je prekrivalni trak, ki more eventualno po zahtevu 2. tvoriti tudi nosilni trak, obenem z naprej segajočim robom in ažur tvorečimi pasovi iz nitk izdelan potom tkanja iz enega komada.

6. Po načinu ažurja luknjičast prekrivalni trak po zahtevu 1., oz. 5., označen s tem, da se ažurni pasovi iz nitk priključujejo na prekrivalni trak v neki razdalji (x) od obeh vseskozi enoslojno (neprepognjeno) potekajočih robov traku, ki mejita na ažur.

Fig. 1.

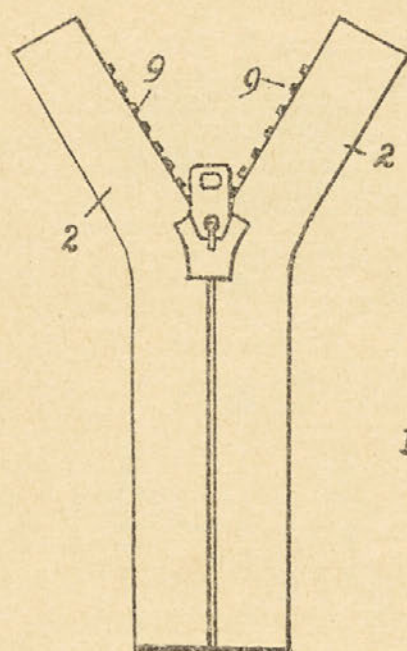

Fig. 2.

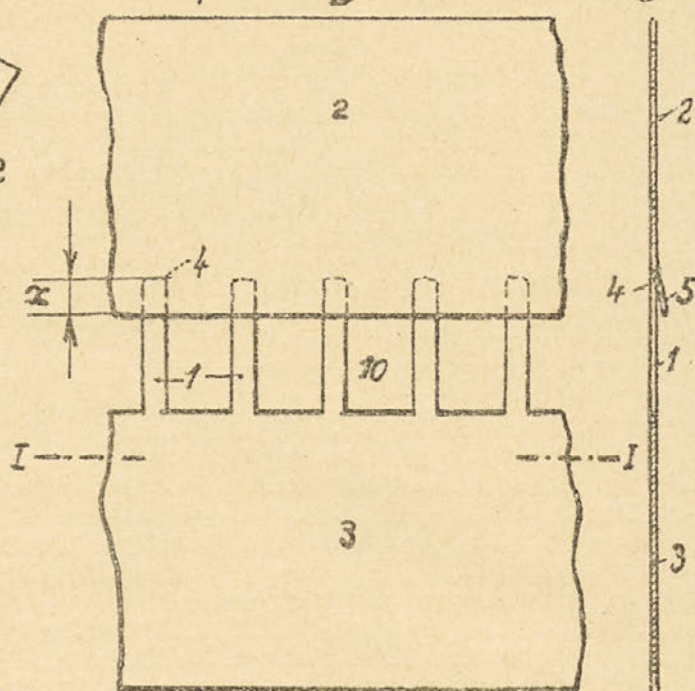

Fig. 4.

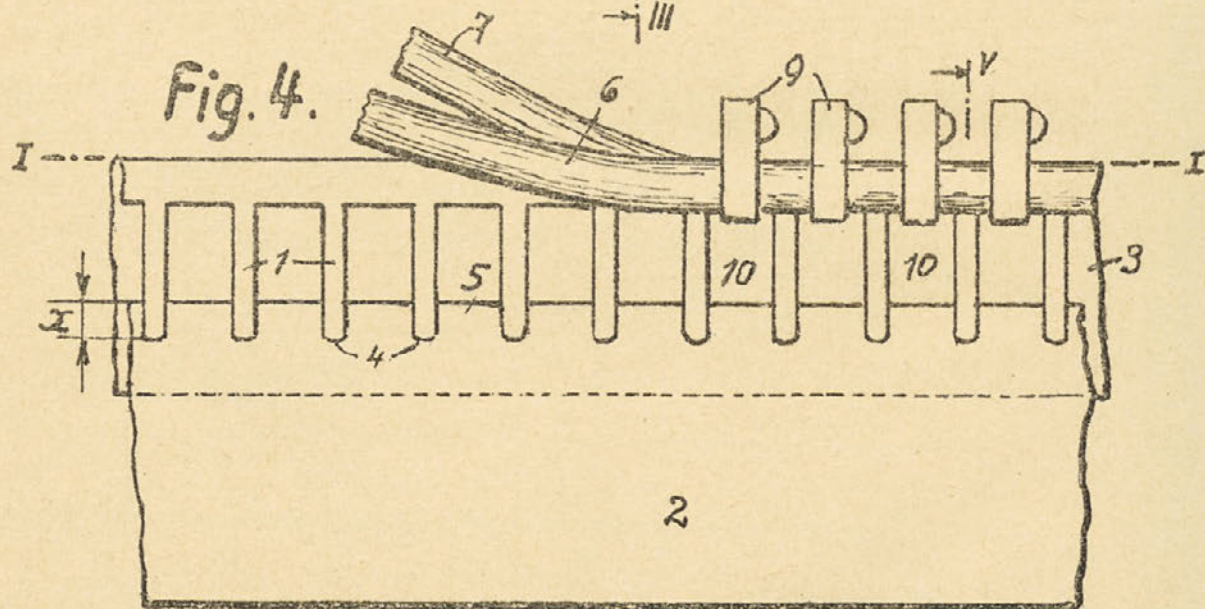

Fig. 5.

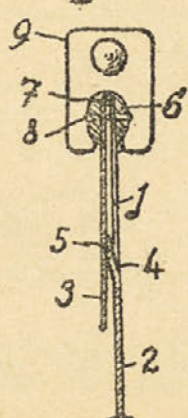

Fig. 6.

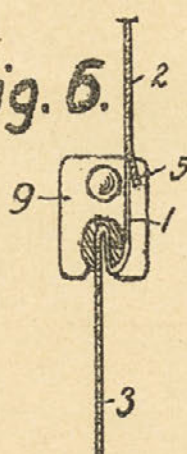

Fig. 7.

